

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3To/79/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1622010604
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Veselovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1622010604.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Veselovskej a členov senátu JUDr. Denisy Mészárosovej a JUDr. Márie Šimkovej, v trestnej veci obžalovaného U. P. pre prečin ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Trestného zákona, o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 1T/70/2022 zo dňa 26.04.2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 12.09.2023 jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku sa prvostupňový rozsudok z r u š u j e vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovanému

U. P., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom Q. 5, B.,

u k l a d á

podľa § 289 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá s probačným dohľadom na skúšobnú dobu v trvaní 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 43 (tri) roky. (štyri) roky.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Malacky pod sp.zn. 1T/70/2022 dňa 26.04.2023 uznal obžalovaného U. P. vinným zo spáchania prečinu ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 11.09.2022 v čase okolo 16.45 h viedol, ako vodič po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov po štátnej ceste 11/503 km 69,1 v obci Kostolište v smere do Malaciek osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, farba strieborná metalíza, V.:P pričom sa plne nevenoval vedeniu motorového vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, kde na úrovni rodinného domu č. 264 prešiel do protismeru, následne ľavou prednou časťou vozidla narazil do ľavej prednej časti motorového vozidla zn. Kia Rio,

farba čierna metalíza, V.:L ktoré v tom čase viedla poškodená J. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., Ul. pod B. č. XXX/X, ktorá v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou utrpela podvrtnutie krčnej chrbtice ťažšieho stupňa a pomliaždenie pravého ramena, a podľa odborného vyjadrenia škodu na vozidle vo výške 8.730,- Eur, následne po dopravnej nehode bola vykonaná s obvineným dychová skúška v čase o 17.10 h prístrojom AlcoQuant 6020 plus, evidenčné číslo A410146 s nameranou hodnotou 1,19mg/l alkoholu v dychu (t.j. 2,48 promile) a opakovanou skúškou v čase o 17:30 h bola obvinenému nameraná hodnota 1,04 mg/l alkoholu v dychu.

Za to mu bol podľa § 289 ods. 3 Trestného zákona s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. n) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, ktorého výkon bol podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienične odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky a uložený probačný dohľad. Podľa § 51 ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. d) Trestného zákona mu bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a povinnosť spočívajúca v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona mu súd prvého stupňa uložil aj trest zákazu činnosti viesť akékoľvek motorové vozidlá vo výmere 3 rokov. Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd prvého stupňa obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. škodu vo výške 229,25 eura.

Proti tomuto rozsudku podal prokurátor ihneď po jeho vyhlásení odvolanie v neprospech obžalovaného smerujúce proti výroku o treste, ktoré odôvodnil podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 26.05.2023. Prokurátor uvádza, že súdom prvého stupňa uložený podmieničný trest odňatia slobody, vzhľadom na okolnosti trestného činu, na jeho následky v podobe ujmy na zdraví a vzniknutej škode, ako aj poukazom na postoj obžalovaného sa javí ako nedostatočne prísny, a súd mal obžalovanému uložiť primeraný nepodmieničný trest odňatia slobody so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Je nutné si uvedomiť, že obžalovaný sa dopustil trestného činu na úseku cestnej dopravy pod vplyvom alkoholu s nameranou hodnotou 1,19 mg/l alkoholu v dychu, čo je po prepočte 2,48 promile. Podľa stanoviska Inštitútu forenzných medicínskych expertíz Bratislava, za ťažký stupeň opitosti sa považuje stav od 2 do 2,99 promile. Je teda bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obžalovaný viedol osobné motorové vozidlo v stave ťažkej opitosti. Ide o stav, kedy sa vyskytuje nebezpečná dezorientácia o mieste, pohybe a celkovej situácii na vozovke, pričom človek môže vidieť dvojmo, teda ide o taký stav, ktorý znemožňuje vodičovi viesť bezpečne motorové vozidlo. V takomto stave obžalovaný následne prešiel bezdôvodne do protismeru, kde narazil do ľavej strany osobného motorového vozidla, ktoré v tom čase viedla poškodená J. Q.. Táto v dôsledku dopravnej nehody utrpela podvrtnutie krčnej chrbtice ťažšieho stupňa, pohmoždenie ramena, ako aj škodu na vozidle vo výške 8.730 eur. Teda nastal následok v podobe jednak ujmy na zdraví, ktorá podľa vyjadrenia poškodenej trvá doteraz a znemožňuje jej výkon zamestnania, ako aj škody na majetku. Závažnosť protiprávneho konania obžalovaného zosilňuje navyše skutočnosť, že k dopravnej nehode došlo v uzavretej obci, na dvojpruhovej ceste s obojstrannou premávkou, ktorá tvorí hlavný a v čase nehody stále frekventovaný ťah v smere do Malaciek. Obhliadnuc od skutočnosti, že obžalovaný nebol spôsobilý viesť bezpečne osobné motorové vozidlo v dôsledku predchádzajúceho požitia alkoholu, v danom čase vykonával jazdu aj bez vodičského oprávnenia. Navyše tak, ako to vyplynulo z výsluchu svedka R. F., obžalovaný ani po náraze s vozidlom nezastavil, ale s týmto sa vrátil do svojho jazdného pruhu a napriek poškodeniu vozidla, pokračoval ďalej v smere na Malacky. Pokiaľ ide o použitie poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. n) Trestného zákona, prokurátor uvádza, že obžalovaný urobil na súde vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm., c) Trestného poriadku, teda že nepopiera spáchanie skutku, ktorý sa mu kladie za vinu. Podľa názoru prokurátora nebola splnená podmienka na aplikáciu uvedenej poľahčujúcej okolnosti, nakoľko túto je možné použiť len v prípade, ak páchatel aktívne spolupracuje - napomáha pri objasňovaní trestnej činnosti, teda sa vyžaduje taká aktívna spolupráca, ktorá napomáha orgánom činným v trestnom konaní pri objasnení podstatných skutkových okolností trestného činu, kedy páchatel sám participuje v podstate na svojom usvedčení, prípadne usvedčení ostatných spolupáchateľov, alebo ďalších účastníkov trestného činu. K tomuto však v predmetnej trestnej veci nedošlo, ani prípravnom konaní a ani na hlavnom pojednávaní. Samotné priznanie sa ku skutku a oľutovanie, ku ktorému došlo len v prípravnom konaní, by odôvodňovalo skôr zväžiť použitie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona. Prvostupňový súd vzhľadom na závažnosť trestného činu, ktorého sa obžalovaný dopustil, okolnosti za akých sa tak stalo, a následok, ktorý nastal, mal dospieť k záveru, že treba uložiť primeraný nepodmieničný trest odňatia slobody, ktorý by zodpovedal miere zavinenia, spoločenskej nebezpečnosti činu, a potrebám nápravy páchatela.

Na základe uvedeného prokurátor navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok, čo do výroku o treste a sám uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody so zaradením do minimálneho stupňa stráženia, za súčasného uloženia trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá po dobu minimálne 3 roky.

Obžalovaný využil právo vyjadriť sa k odvolaniu prokurátora prostredníctvom obhajcu podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 30.08.2023. Obhajoba argumentáciou prokurátora ohľadne priznanej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona nesúhlasí, a argumentácia prokurátora je skôr akademického charakteru. Obžalovaný sa už v prípravnom konaní k spáchaniu skutku priznal, spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní riadne sa dostavil na každý úkon, na ktorý bol predvolaný. Čo sa týka vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku priamo pred súdom, tento má jednak de facto na obžalovaného rovnaký efekt ako vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a jednak je nutné uviesť, že obžalovaný nebol až doteraz právne zastúpený obhajcom, čo vyvolalo uňho pri možnosti urobenia jedného z vyhlásení podľa § 257 Trestného poriadku určitý zmätok. Obžalovaný je totiž presvedčený, že na hlavnom pojednávaní pred prvoinštančným súdom dňa 26.04.2023 vyslovil svoju „vinu“, resp. určite mal v úmysle vysloviť svoju vinu a nie to, že by spáchanie skutku iba „nepoprel“. Každopádne platí, že pokiaľ by mal obžalovaný opakovanú možnosť urobiť vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, urobil by tak. Ako bolo uvedené vyššie, pokiaľ by aj súd aplikoval poľahčujúcu okolnosť uvádzanú prokuratúrou podľa § 36 písm. l) Trestného zákona namiesto § 36 písm. n) Trestného zákona, výsledok v podobe prevažujúcich poľahčujúcich okolností by aj naďalej v trestnom konaní pretrvával, t.j. úvaha súdu z rozsudku by aj naďalej platila. Okrem toho je otáznne, prečo súd neaplikoval ďalšiu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, keďže obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, čo vyplýva zo samotného rozsudku. Okrem poľahčujúcich (a priťažujúcich) okolností je súd pri posudzovaní výšky a druhu trestu povinný zhodnotiť doterajší život obžalovaného. Je treba mať na zreteli to, že obžalovaný, viedol pred spáchaním skutku riadny život, je osobou bezúhonnou, bez evidencie akýchkoľvek priestupkov, je osobou trvalo pracujúcou ako konateľ spoločnosti Cleaning Lady s.r.o. a konanie, ktorým spáchal tento prečin je možné vnímať ako určitý exces. Neznamená, že by excesy nemali a nemohli by byť trestné a trestané, je však zrejmé, že nemôžu byť postihované ako systematická či opakovaná trestná činnosť. Okrem toho je podstatné, že z vyšetrovania ako aj konania pred súdom je zrejmé, že obžalovaný si plne uvedomuje následky svojho konania. Táto skutočnosť vyplýva zo skutočnosti, že obžalovaný nevyužil možnosť podania opravných prostriedkov, či už voči predchádzajúcemu trestnému rozkazu alebo voči samotnému rozsudku Okresného sudu Malacky. Obžalovaný si je plne vedomý toho aké následky svojim konaním spôsobil, skutok náležite oľutoval a vnútorne prijal aj súdom uložený trest. Obžalovaný taktiež uhradil škodu, na ktorú bol neprávoplatne zaviazaný prvoinštančným súdom. Samotná udalosť, ktorá sa naskytla a taktiež aj prebiehajúce trestné konania má dopad na psychické a následne fyzické zdravie obžalovaného. Obžalovaný je od 17.01.2023 do dnešného dňa práceneschopný pre vážne kardiologické zdravotné problémy. Obžalovaný nespochybňuje, že jeho neuvážlivé konanie malo za následok vznik ujmy na zdraví poškodenej p. Q., avšak zo znaleckého posudku č. 43/2022 znalca MUDr. Rudolfa Sokola, MPH, obsiahnutého vo vyšetrovacom spise, vyplýva, že poškodená bola už pred skutkom „chorobne zmenená chronickými degeneratívnymi zmenami, najmä segmentov C4-C7, ktoré už boli chorobne zmenené (...)“ (viď závery predmetného znaleckého posudku). Okrem toho je polemizovanie prokuratúry v odvolaní ohľadom ďalšej škody bezpredmetné, keďže ani poškodená p. Q. a ani leasingová spoločnosť ČSOB Leasing, a.s. si (napriek výzve vyšetrovateľa PZ) škodu v trestnom konaní neuplatnili. Aj preto je uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov s probačným dohľadom dvoch rokov dostačujúcim opatrením na nápravu páchatela.

Pokiaľ sa prokurátor v odôvodnení odvolania odvoláva na generálnu a individuálnu prevenciu pri ukladaní trestov, obhajoba uvádza, že generálna prevencia je uskutočňovaná v praxi práve prostredníctvom individuálnej prevencie. To znamená, že uložením trestu voči individuálnej osobe, ktorý je zákonný a spravodlivý, sa zabraňuje v páchaní ďalšej trestnej činnosti nielen obžalovaným do budúcnosti, ale v zásade má predmetný trest významný vplyv na všetkých členov spoločnosti. Naopak príliš prísny trest si nespĺní ani jeden z týchto účelov. Represívny charakter je subsidiárnou požiadavkou trestov a v každom prípade má predstavovať prostriedok ultima ratio. Nepodmienečný trest odňatia slobody je krajným riešením v prípade, ak nie je možné uložiť miernejší trest, ktorý by spĺňal jeho účel. Je bezpredmetné sa zamýšľať nad tým, či trest uložený obžalovanému bude alebo nebude mať povahu nápravy, keďže uvedené vyplýva zo samotného prístupu obžalovaného počas celého priebehu

prípravného a súdneho konania - obžalovaný svoje konanie úprimne ľutuje, plní obmedzenia uložené súdom a nahradil škodu napriek neprávoplatnosti rozsudku. Rozsudkom uložený druh a výmera trestu je nielen voči obžalovanému primerane prísny a teda dostatočne spôsobilý naplniť základnú funkciu a účel trestu, ale už teraz spôsobuje dostatočnú nápravu obžalovaného.

Vzhľadom na uvedené obhajoba navrhla odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť.

Odvolací súd po preskúmaní veci nezistil žiadne dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku na neverejnom zasadnutí, preto nariadil verejné zasadnutie, na ktoré predvolal obžalovaného a upovedomil ostatné procesné strany. Na verejné zasadnutie odvolacieho súdu sa obžalovaný U. P. neustanovil, písomne však požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti. Nakoľko takémuto postupu nebránili žiadne zákonné prekážky, odvolací súd podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného, avšak za prítomnosti jeho obhajcu.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zástupkyňa krajskej prokuratúry navrhla odvolaniu vyhovieť v zmysle jeho písomných dôvodov.

Poškodená je toho názoru, že obžalovaný by mal pykať za to, čo spôsobil dopravnou nehodou. To, že uhradil nejaké veci nič neznamená, ona má zničené zdravie. Do dnešného dňa jej nezavolať, hoci má jej číslo, nemal záujem o jej zdravotný stav.

Obhajca uloženie nepodmienečného trestu považuje za nespravodlivé a príliš prísne, trest uložený napadnutým rozsudkom považuje za správny a v súlade so zákonom. Navrhol odvolanie prokurátora zamietnuť. Podľa jeho informácií, nie je celkom pravdou, čo uviedla poškodená, obžalovaný sa mal snažiť ju kontaktovať, ale vždy bol odkázaný na jej právnych zástupcov. Náhradu škody si poškodená v tomto konaní neuplatnila.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odvolací súd napadnutý rozsudok zruší aj ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona.

Podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku odvolací súd napadnutý rozsudok zruší aj ak je uložený trest neprimeraný.

Podľa § 321 ods. 2 Trestného poriadku ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného, vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací primárne konštatoval, že odvolanie je prípustné, bolo podané v zákonnej lehote oprávnenou osobou a spĺňa všetky zákonné náležitosti, preto odvolací súd konštatuje absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Trestného poriadku. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je čiastočne dôvodné.

Vzhľadom na skutočnosť, že odvolanie smerovalo len voči výroku o treste, odvolací súd si splnil prieskumnú povinnosť len vo vzťahu k prípadným chybám konania a rozsudku odôvodňujúcim podanie dovolania, a vo vzťahu k výroku o treste.

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že prokurátor Okresnej prokuratúry Malacky podal dňa 19.12.2022 obžalobu na U. P. pre prečin ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v úvodnej časti odôvodnenia tohto rozsudku.

Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 26.04.2023 obžalovaný U. P. učinil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že nepopiera spáchanie skutku. Po kladných odpovediach na otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. e), písm. f), písm. g), písm. h) Trestného poriadku a odporúčajúcom návrhu prokurátora súd prvého stupňa uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie obžalovaného s tým, že dokazovanie v rozsahu priznania viny nevykonal. Na základe prijatia vyhlásenia o nepopretí spáchania skutku súd prvého stupňa uznal obžalovaného vinným zo spáchania žalovaného trestného činu na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že konanie predchádzajúce napadnutému rozsudku netrpí žiadnymi závažnými procesnými vadami, ktoré by mali za následok porušenie práva na obhajobu alebo nezákonnosť vykonaných dôkazov v zmysle dovolacích dôvodov. Vzhľadom na obmedzenie odvolania na výrok o treste, a absenciu vážnych procesných a hmotnoprávných chýb, na ktoré musí odvolací súd prihliadať ex offa, aj keď nie sú odvolaním vytykávané, nebol výrok o vine predmetom meritórneho preskúmania v odvolacom konaní, a nadobudol právoplatnosť dňa 26.04.2023.

K výroku o treste súd prvého stupňa vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov, predovšetkým vyčíslenia nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť poškodenej, kalkulácie nákladov na opravu motorového vozidla, výpisu z evidencie priestupkov Ministerstva vnútra SR, evidenčnej karty a odpisu registra trestov obžalovaného. Z týchto vyplynulo, že obžalovaný nebol doposiaľ súdne trestaný, priestupkovo prejednávaný bol jedenkrát, a to za vedenie vozidla bez vodičského oprávnenia a prekročenie rýchlosti.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 3 Trestného zákona trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prirážajúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Odvolací súd podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona zisťoval počet a povahu poľahčujúcich a prirážajúcich okolností, pričom žiadne takéto okolnosti nezistil.

Súd prvého stupňa priznal obžalovanému poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, hoci na to neboli splnené podmienky. Otázka právnych účinkov vyhlásenia o vine (nepopretí skutku) vo vzťahu k poľahčujúcim okolnostiam bola predmetom zjednocovania rozdielneho výkladu ustanovenia § 36 písm. n) Trestného zákona Najvyšším súdom Slovenskej republiky, ktorý zaujal vo svojom stanovisku č. Tpj 55/2016 taký právny názor, že "objasňovanie (v zmysle zistenia skutkového stavu veci) je doménou orgánov činných v trestnom konaní podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Preto samotné priznanie obžalovaného nemôže byť poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. n) Trestného zákona. Vychádzajúc nielen z citovaného zjednocujúceho stanoviska, ale aj z gramatického a logického výkladu ustanovenia § 36 písm. n) Trestného zákona odvolací súd konštatuje, že pre priznanie poľahčujúcej okolnosti spočívajúcej v napomáhaní príslušným orgánom pri objasňovaní trestnej činnosti sa vyžaduje určitá aktivita obvineného vo vzťahu k orgánom prípravného konania, ktorého účelom je objasňovanie trestnej činnosti, spočívajúca v poskytnutí takej súčinnosti, bez ktorej by k objasneniu určitých podstatných skutkových okolností došlo len s vynaložením nezanedbateľného úsilia orgánov činných v trestnom konaní. Obžalovaný sa síce v prípravnom konaní priznal, popísal priebeh skutku, avšak takáto jeho výpoveď neodôvodňuje priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona. Priznávajúca výpoveď obžalovaného totiž neumožnila vytvoriť si komplexnejší obraz

o okolnostiach činu, ani o účasti ďalších osôb na jeho páchaní v zmysle vyššie citovaného stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Nie je preto možné prijať záver, že obžalovaný U. P. napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti, a teda mu priznať poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. n) Trestného zákona.

Odvolačný súd v zhode so súdom prvého stupňa nezistil ani poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. l) Trestného zákona, k čomu odvolačný súd uvádza, že ustanovenie § 36 písm. l) Trestného zákona vyžaduje priznanie k trestnému činu a jeho oľutovanie, ktoré musí spĺňať atribút úprimnosti. Niet sporu o tom, že obžalovaný v prípravnom konaní priznal spáchania skutku a tiež uviedol, že ľutuje svojho konania, čím v prípravnom konaní splnil vyššie uvedenú požiadavku. Na hlavnom pojednávaní učil vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku, avšak neuviedol nič, čo by nasvedčovalo tomu, že by svoju trestnú činnosť oľutoval, a to túto možnosť nevyužil ani v konaní pred odvolacím súdom. Predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu bolo preto splnenie zákonom vyžadovanej úprimnosti jeho priznania v prípravnom konaní. Keďže úprimnosť je kategóriou prísne subjektívnou a je vyjadrením skutočného psychického vzťahu páchatel'a k jeho konaniu, nedá sa úprimnosť objektivizovať. Ak teda zákon takýto subjektívny atribút obsahuje, a súd je povinný ho hodnotiť, niet inej možnosti, než vyvodzovať jeho naplnenie z prejavov obvineného učinенých počas trestného konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní, pred súdom a smerom k poškodeným. Prejavy obvineného treba hodnotiť v súvislostiach s jeho celkovým postojom, ktorý spravidla odráža mieru sebareflexie. Táto úvaha odvolacieho súdu korešponduje so závermi zjednocujúceho stanoviska Najvyššieho súdu SR č. Tpj 55/2016 publikovaného pod č. 44 Zbierky stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2017. Podľa druhej právnej vety stanoviska „poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona predpokladá okrem priznania sa páchatel'a aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo, je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov páchatel'a (procesne ako obžalovaného) po prijatí vyhlásenia o uznání viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku (najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova)“. Odvolačný súd konštatuje, že postoj obžalovaného na hlavnom pojednávaní nesvedčí o úprimnej ľútosťi, keď ľútosť neprejavil ani pri svojej záverečnej reči a poslednom slove, čo v kombinácii s jeho vyhlásením o nepopretí viny nemožno hodnotiť ako prejavenie ľútosťi. Na základe týchto skutočností odvolačný súd vyhodnotil záver súdu prvého stupňa o nepriznaní poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona obžalovanému za správny.

Správne súd prvého stupňa nezistil ani poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, t. j. že obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, nakoľko vedením riadneho života sa nerozumie len tá skutočnosť, že daná osoba nebola súdne trestaná, ale rozumie sa ním dodržiavanie právneho poriadku ako celku a ďalších základných noriem spoločnosti. V prípade, že obžalovaný, ktorý nemá udelené vodičské oprávnenie a i napriek tomu bol v priestupkovom konaní postihnutý za priestupky v cestnej premávke, keď viedol vozidlo bez vodičského oprávnenia a súčasne prekročil povolenú maximálnu rýchlosť, nie je možné v jeho prípade konštatovať, že viedol riadny život a priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona.

Vzhľadom na uvedené bol ustálený pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností v zmysle § 38 ods. 2 Trestného zákona 0:0, teda bolo potrebné ukladať trest odňatia slobody v sadzbe 0 až 2 roky.

Odvolačný súd v prvom rade uvádza, že stanovenie druhu trestu a jeho výmery musí vychádzať nielen z podmienok upravených v ustanoveniach pri tom ktorom druhu trestu, ale je tiež potrebné dôsledne skúmať všetky skutočnosti významné z hľadiska účelu trestu obsiahnutého v § 34 ods. 1 Trestného zákona, ako aj ostatné na účel trestu nadväzujúce kritériá rozhodujúce pre určenie druhu trestu a jeho výmery, ktorých zohľadnenie predpokladá úprava zásad pre ukládanie trestov. Ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona o účele trestu je spolu s ustanovením § 34 ods. 4 Trestného zákona základným vodidlom pri určovaní druhu trestu a jeho výmery. Z hľadiska týchto ustanovení uložený trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov a zároveň trest vyjadří morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Závery na primeranosť postihu páchatel'a trestného činu sa musia opierať o skutočný stav vecí a musia z neho vyplývať.

Pri úvahách o ukladaní trestu a spôsobe jeho výkonu odvolací súd nezistil žiadny dôvod na také sprísnenie potrestania obžalovaného, akého sa domáhal prokurátor. Odvolací súd upozorňuje, že spáchanie prečinu pod vplyvom alkoholu nie je jediná okolnosť podstatná pre určenie druhu a výmery trestu, a preto ju nemožno preceňovať a izolovane z nej vyvodzovať závery pre uloženie trestu. Súd nemôže rezignovať na zákonné kritériá stanovené pre určovanie druhu a výmery trestu (napríklad výrazné poľahčujúce okolnosti, či nenarušenosť páchatel'a tohto prečinu) a paušálne ukladať pri takýchto prečinoch nepodmienečné tresty odňatia. Takýto postup považuje odvolací súd za neprijateľný a odporujúci zásade individualizácie a spravodlivosti trestu. Pri naznačenom formálnom postupe zo strany súdu by totiž trest prestal byť trestom a stal by sa len obligatónym zabezpečovacím opatrením.

V osobe obžalovaného sa nejedná o kriminálne závodovú osobu, ktorú by bolo nevyhnutne nutné sankcionovať odňatím slobody, keď uloženie nepodmienečného trestu by v súlade s teóriou i praxou trestania malo byť až posledným výchovným prostriedkom po vyčerpaní miernejších výchovných opatrení. Neprimerane tvrdý uložený trest pre páchatel'a neznamena jeho nápravu, ale naopak, len represiu. Odvolací súd zastáva názor, že je účelnejšie monitorovať správanie obžalovaného z hľadiska jeho súladu so zákonom po určitý čas za súčasného dočasného vyradenia obžalovaného z cestnej premávky, čomu zodpovedá uloženie podmieneného trestu odňatia slobody v kombinácii s trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Uloženie podmieneného trestu odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov s probačným dohľadom je preto opodstatnené a korešponduje s výchovným, ochranným a morálnym účelom trestu, avšak odvolací súd sa nestotožnil s dĺžkou skúšobnej doby podmieneného odsúdenia určenou súdom prvého stupňa. Obžalovaný totiž preukázal pri spáchaní prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Tr <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%2523289'&ucin-k-dni='30.12.9999'>estného zákona vysokú mieru nezodpovednosti, keď jednak viedol motorové vozidlo bez vodičského oprávnenia a zároveň v stave ťažkej opitosti, keď v čase o 17:10 hod. mu bola nameraná hodnota 1,19 mg/1 alkoholu v dychu (2,48 promile alkoholu v krvi) a opakovanou dychovou skúškou v čase o 17:30 hod. mu bola nameraná hodnota 1,04 mg/1 alkoholu v dychu (2,17 promile alkoholu v krvi), čo naznačuje dešpekt k zákonným pravidlám, ktorých účelom je ochrana ostatných účastníkov cestnej premávky. Z tohto pohľadu je bez významu, aké okolnosti ho k vedomému porušeniu zákazu viesť motorové vozidlá pod vplyvom alkoholických nápojov viedli (relevantnou okolnosťou by bolo len konanie v krajnej núdzi, o krajnú núdzu však v posudzovanom prípade celkom zjavne nešlo), keď obžalovaný nemal oprávnenie viesť motorové vozidlo a už vôbec nie po požití alkoholu. Okrem toho hladina nameranej hodnoty alkoholu u obžalovaného bola tak vysoká, že úplne vylučovala schopnosť obžalovaného riadne sa venovať riadeniu vozidla a dostatočne rýchlo reagovať na iných účastníkov cestnej premávky, a preto aj do vozidla poškodenej narazil. Nemožno opomenúť ani to, že z miesta dopravnej nehody odišiel.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že správanie obžalovaného, ktorý viedol motorové vozidlo bez príslušného oprávnenia, v stave ťažkej opitosti a zároveň nedokázal rešpektovať pravidlá cestnej premávky, bude potrebné monitorovať z hľadiska jeho súladu so zákonom počas dlhšej skúšobnej doby, konkrétne v trvaní 3 rokov. Takto určená skúšobná doba bude pre obžalovaného dostatočnou výstrahou, aby sa v budúcnosti akejkolvek protiprávnej činnosti vyvaroval, pretože v opačnom prípade by trest odňatia slobody musel vykonať. Dostatočne vyjadruje aj morálne odsúdenie páchatel'a. S poukazom na množstvo alkoholu u obžalovaného v čase spáchania skutku a opustenie miesta nehody odvolací súd obžalovanému uložil aj primerané obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov. Takýto druh trestu má vplyvať na obžalovaného tak, aby nepožíval alkoholické nápoje počas skúšobnej doby pod hrozbou rozhodnutia súdu o neosvedčení sa a nariadenia výkonu trestu odňatia slobody, a je v prípade obžalovaného plne odôvodnené. Odvolací súd však neuložil obžalovanému povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu, nakoľko takto uložená povinnosť nijakým spôsobom neposilňuje účel uloženého trestu, a to z dôvodu, že pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorového vozidla prichádza do úvahy otázka objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa na náhradu škody a otázka záväzku poisťovne vyplývajúceho zo zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. To znamená, že je otázkou, ktorý subjekt bude reálne povinný znášať náhradu škody, resp. ju platiť poškodenému. Za takejto situácie nemá zmysel, aby bol obžalovaný prípadne sankcionovaný za nedodržanie lehoty skúšobnej doby na náhradu spôsobenej škody, ak nie je celkom zrejmé, či bude mať na platenie náhrady škody osobný dosah.

Zákonným kritériám zodpovedá uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 3 roky, pričom výmeru tohto trestu odvolací súd považuje za primeranú z hľadiska ochrany ostatných účastníkov i z výchovného aspektu.

Na základe týchto dôvodov odvolací súd čiastočne vyhovel odvolaniu prokurátora a na jeho podklade po zrušení napadnutého rozsudku vo výroku o treste obžalovanému U. P. trest uložený súdom prvého stupňa sprísnil.

Výrok o náhrade škody nebol odvolaním napadnutý, preto ho odvolací súd v súlade s obmedzeným revíznym princípom nepreskúmaval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.